HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כי פליגי בחתיכה מר סבר דרכה של אשה לראות דם בחתיכה ומר סבר אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה רבא אמר דכולי עלמא אין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה והכא באשה טהורה א) ומקור מקומו טמא קמיפלגי דר' אליעזר סבר אשה טהורה ודם טמא דהא אתי דרך מקור ורבנן סברי אשה טהורה ומקור מקומו טהור בעא מיניה רבה מרב הונא הרואה קרי בקיסם מהו [1]ממנו אמר רחמנא עד דנפיק מבשרו ולא בקיסם או דלמא האי ממנו עד שתצא טומאתו לחוץ [א]ואפי' בקיסם נמי אמר ליה תיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא ב) [ב]בחתימת פי האמה למימרא דנוגע הוי אלא מעתה אל יסתור בזיבה אלמה תניא [1]זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע מה זיבה סותרת [ג]אף שכבת זרע נמי סותר אמר ליה סתירה היינו טעמא דסותר ג) לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה אלא מעתה תסתור כל ז' אלמה תניא זאת תורת הזב וגו' מה זיבה סותרת אף שכבת זרע סותר אי מה זיבה סותרת כל ז' אף שכבת זרע נמי סותר כל ז' ת"ל [1]לטמאה בה אין לך בה אלא מה שאמור בה [ד]סותרת יום אחד אמר ליה גזירת הכתוב היא זיבה גמורה דלא ערבה בה שכבת זרע סותרת כל שבעה צחצוחי זיבה דערבה בה שכבת זרע לא סותרת אלא יום אחד בעא מיניה ר' יוסי ברבי חנינא מרבי אלעזר דם יבש מהו [2]כי יזוב זוב דמה אמר רחמנא עד דמידב דייב ליה לח אין יבש לא או דלמא האי כי יזוב זוב דמה אורחא דמילתא היא [ה]ולעולם אפילו יבש נמי א"ל תניתוה ד) [ו]דם הנדה [ז]ובשר המת מטמאין לחים ויבשים אמר ליה לח ונעשה יבש לא קא מיבעיא לי כי מיבעיא לי יבש מעיקרא [ח]הא נמי תניתוה ה) המפלת כמין קליפה כמין שערה כמין עפר כמין יבחושין אדומין תטיל למים

אם

כי פליגי בחתיכה. ודפלי פלויי דת"ק סבר בבשרה למעוטי תוך חתיכה אבל דם הנראה בבקעים טמא דהא בבשרה י) קרינן בה ורבנן בתראי סברי אפי' פלויי טהורה דאין זה דם נדה דאין דרכה של אשה לראות דם בחתיכה: **אשה טהורה.** דלאו ראייה היא ומיהו טיפת דם מטמאה טהרות אם נגעה בהן ואת האשה טומאת ערב משום דנגעה במקור דקרא מתורת ראייה מעטיה ולאו מטומאה: **ורבנן סברי.** דם נמי טהור והכי קאמר אין זה דם נדה (שתתן שום טומאה עליו) שאילו היה דם היה לו לטמאה כנדה ועכשיו אין לו שום טומאה אלא כחתיכת בשר בעלמא: **הרואה קרי בקיסם.** הכניס קיסם בפי אמה והוציא בו זרעו: **ממנו.** אשר תצא ממנו שכבת זרע: **הוא עצמו.** ואפילו בלא קיסם: **אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה.** עד שיצא ממנו כדי חתימת פי אמתו והכא כיון דהכניס ליה קיסם בצר ליה שיעורא כדי קיסם: **למימרא דנוגע הוי.** מדיהיב שיעורא מכלל דטומאת קרי לאו משום ראייה היא אלא משום דבשר האבר נוגע בשכבת זרע היוצא ממנו ומשום הכי בעי שיעורא כטומאת כל מגעות דבעי שיעורא כגון שרץ ונבלה ומת דאי ראייה חשיבא ליה בטומאת ראייה לא בעיא שיעורא דהא נדה רואה היא ולא בעיא שיעורא: **אל יסתור בזיבה.** זב שפסק והתחיל למנות ז' ימי ספירו וראה קרי אל יסתור את מנינו כי היכי דאי נגע בשרץ לא סתר לספירת זיבתו: **אלמה תניא זאת תורת הזב.** הקיש הכתוב שכבת זרע לזיבה: **מה זיבה סותרת.** דכתיב וספרה לה ואחר תטהר י) אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אף שכבת זרע סותר: **לפי שאי אפשר.** לראות שכבת זרע הבאה מן הזב בלא טיפת לחלוחי זיבה דהשתא קצת זיבה דאית בה קא סתר: **כל ז'.** אם ראה בשביעי סותר כל אותן ימים שספר: **אלא מה שאמור בה.** בשכבת זרע לענין טומאה מה טומאתה יום אחד אף סתירתה אינה סותרת אלא אותו יום ואם ראה בז' אין צריך לספור עוד אלא יום א': **דם יבש.** כגון שיצא מגופה חתיכה של דם יבש: **זוב דמה.** משמע לח שהרי אין דרכו לזוב אלא לח: **לח ונעשה יבש.** דהא א] קתני מטמאין יבשין בנפל דם לח על הבגד ויבש ואחר כך נגע הדם בטהרות דומיא דיבש בשר המת מעיקרא ליכא:

אס

כי פליגי בחתיכה. פ"ה ודפלי פלויי וקשה דא"כ השתא אין דרך לראות דם בחתיכה פירוש שאינו דם נדות לא הוי כההוא דאין דרכה לראות בשפופרת דהתם הוי דם נדות מן המקור אלא שאין דרכה לראות באותו ענין ויש ט) לומר דפליגי בחתיכה העשויה כמין שפופרת והוי חלילה בין דם לבשר דת"ק מטמא דדרכה לצאת בענין זה ורבנן סברי אע"ג דדם נדות הוא אין דרכה לראות בענין זה ואין זה דם נדות דקאמרי רבנן ה"פ אין זה דם נדות שטימא הכתוב אבל בפלי פלויי גם רבנן מטמאין כיון דדם נדות הוא ונוגע בבשרה: **אלא** בחתימת פי האמה. אין לפרש דבעי שיעור חתימת פי האמה כר"ש דפ' אלו דברים (פסחים סז:) דסבר כר' נתן דבעי חתימת פי האמה בזב דכתיב (ויקרא טו) או החתים בשרו מזובו ואיתקש בעל קרי לזב דא"כ מאי פריך למימרא דנוגע הוי אלא מעתה לא יסתור בזיבה הא כיון דאיתקש לזב שפיר יסתור והיכי דייק מינה דנוגע הוי ט) [ועוד אי סבר כר' שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו כו' והלא דרך קיסם יכול לראות הרבה מחתימת פי האמה] אלא נראה לפרש דסבר כדתנן לקמן בפרק יוצא דופן (דף מ.) דזב וקרי מטמאין בכל שהוא והכי קאמר צריך שיגע בחתימת פי האמה משום דטומאת בית הסתרים לא מטמאה לכך פריך כיון דנוגע הוי דקא מטהרת בקיסם עד שיגע בפי האמה מעתה לא יסתור בזיבה: י) (**למימרא** דנוגע הוי). וא"ת ומנליה למקשה דרב הונא לא מצריך שיעור חתימת פי האמה כרבי שמעון וי"ל מדקאמר ותיפוק ליה דהוא עצמו אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה ולא קאמר כשיעור חתימה ולא קאמר נמי דאיתקש לזב שמע מינה דלא לשיעור נקטיה אלא משום נגיעה ועוד אי סבר כרבי שמעון מאי פריך רב הונא ותיפוק ליה דהוא עצמו כו' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה וא"ת ואם נוגע הוי א"כ למ"ד בפרק יוצא דופן (לקמן דף מג.) לרואה ולנוגע בכל שהוא למה לי דכתב רחמנא רואה וי"ל דעל ידי שנכתב רואה הא דדרשינן בפרק אלו דברים בפסחים (דף סו:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לב' מחנות מוקמינן ברואה ולא בנוגע ונפקא מינה הא דאמר הכא דאפי' רואה אינו טמא אלא משום נוגע שאינו טמא אלא בנגיעה מבחוץ וא"ת ומנלן דנוגע הוי נגמר מדאחמיר ביה רחמנא לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי וכה"ג בעי למימר פרק יוצא דופן (לקמן דף מג.) גבי פולטת שכבת זרע דרואה הוי מדאזהיר רחמנא על בעלי קריין בסיני וי"ל דילפינן דנוגע הוי מדאיתקש לנוגע דנוגע מרבינן י) מאיש איש בפ' יוצא דופן (שם דף מג:) ועוד דבההוא קרא גופיה איתקש נמי לשרץ וא"ת ונוגע דכתב רחמנא למה לי תיפוק ליה מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגד לא ילפינן שהרי נושא נבלת בהמה מטמא בגדים שעליו אפילו אם אינו לבוש בהן אבל אדם לא מטמא אפילו הוא עליו והכי איתא בפרק קמא דבבא בתרא (דף ט:) גבי עולא משגב אורחא דאימיה וא"ת דלקמן בפרק יוצא דופן (דף מג.) אמרינן לרבנן דרבי שמעון דאפילו פולטת שכבת זרע רואה הויא ולכך מטמא בפנים כבחוץ ור' שמעון נמי לא פליג אלא בפולטת שכבת זרע דלא מטמא בפנים כבחוץ אבל בבעל קרי משמע דרואה הוי דלא אשכחן דפליגי וי"ל דרב הונא סבר כרבי שמעון דלדידיה אפי' בעל קרי נוגע הוי דאי רואה הוי אף בפולטת הוה דריש לטמא בפנים כבחוץ ואפילו לרבנן נמי אפשר דדוקא פולטת רואה הויא ומטמא בפנים כבחוץ משום דאשכחן בטומאת נדות וזיבות דמטמאה בפנים כבחוץ אבל בועלה דלא אשכחן ביה טומאה בפנים כבחוץ לא הוי רואה ומיהו ההיא דר' אליעזר ברבי שמעון פליגא דאמר בפרק יוצא דופן (שם דף מג:) שכבת זרע לרואה במשהו ולנוגע בכעדשה מדמפליג משמע דסבר דרואה הוי אי נמי שאני התם דגמר טעמא מקרא: **אלא** מעתה לא יסתור בזיבה. תימה תקשה ליה אמתני' דמסכת כלים (פ"א מ"א) דתנן אבות הטומאה השרץ והשכבת זרע ולא חשיב בעל קרי ותנן נמי בשלהי מסכת זבין בעל קרי כמגע שרץ אלמא נוגע הוי מדלא הוי אלא ראשון ושמא אפי' רואה נמי לא הוי אב הטומאה משום דרשא: **לפי שאי אפשר בלא צחצוחי זיבה.** ומהאי טעמא מטמא ר' יהושע קרי של זב במשא והא דלא מצריך קרא התם כי הכא מפרש ר"ח דהתם מיירי בשרואה זיבות בו ביום דאז יש בו רוב זיבות וסבר ר' יהושע דלא אפשר בלא לחלוחי זיבה בעין ורבי אליעזר דפליג עליה בכילד הרגל (ב"ק דף כה.) ואמר דאינו מטמא במשא מודה דאי אפשר בלא ליחלוחי זיבה ואפילו הכי לא מטמא במשא דכיון דפתיכא ביה שכבת זרע והכא נמי אי לאו קרא לא הוה סותר אפילו יום אחד:

אס

מסורת הש"ס

א) לעיל טו. וש"נ, ב) [לקמן מג: פסחים סז:], ג) [נזיר סו. ב"ק כה.], ד) [לקמן נד:], ה) [לעיל כא. לקמן נד:], ו) [ויקרא טו], ז) [שם], ח) נ"א לפרש, ט) כ"י כ"י, י) ר"מ מ"ז והכל ד"א, כ) [נ"ל מאו איש],

עין משפט נר מצוה

יא א ב מיי' פ"ה מהל' שאר אבות הטומאה הלכה א ועי' בכ"מ:

יב ג ד מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפרה הלכה א ב:

יג ה מיי' פ"ה מהלכות איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן קפח סעיף ד:

יד ו מיי' פ"ב מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה א סמג עשין רמג:

טו ז מיי' פ"ב מהלכות טומאת המת הלכה א:

טז ח מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה יד סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סימן קפח סעיף ד:

תורה אור השלם

1. זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זֶרַע לְטָמְאָה בָהּ: ויקרא טו לב
2. וְאִשָּׁה כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֶת נִדָּתָהּ אוֹ כִי תָזוּב עַל נִדָּתָהּ כָּל יְמֵי זוֹב טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה טְמֵאָה הִוא: ויקרא טו כה

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מה זיבה וכו' ואחר תטהר אחר אחר וכו'. לקמן לג ע"ב ודף סז ע"ב: ד"ה אלא מה כו' אלא יום א'. עי' ברא"ש במכילתין פ"ד סי' א':

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה לח ונעשה יבש דהא דקתני מטמאין וכו' כצ"ל:

מוסף רש"י

ומקור מקומו טמא. וכל דם הבא דרך שם, ואפילו אינו דם נדה, הוי אב הטומאה לטמא אדם טומאת ערב ואם נגעה בטהרות טמאים (לעיל טז.). **כחתימת פי האמה.** כדי סתימת פי אמתו ויליף לה מהחתים בשרו את זובו (פסחים סז: ועי' לקמן מג:). **כמין שערה.** שער (לעיל כא.). **יבחושין.** יתושין (שם).

תוס' הרא"ש

ודם טמא דקא אתי דרך מקור. פי' חתיכה ודם שבתוכה טמא משום שנגע במקור אע"ג שאין עליה לא תורת אוכל ולא תורת משקה מידי דהוה אמקור שהזיע כשני טיפי מרגליות דא"ר יוחנן לקמן בפ' יוצא דופן דטמאין משום דמקור מקומו טמא ואע"ג דלא חשיבי משקה דלא עדיף מדם ירוק דאמרינן לעיל בסוף כל היד דלא הוי משקה לרבנן. ודבר תימה הוא אפילו יהבת להו תורת אוכל או תורת משקה היאך חוזרין ומטמאין את האשה לטומאת ערב כדאיתא פרק יוצא דופן והלא אינו אלא ראשון בעלמא מחמת נגיעת המקור וצ"ל דהלכות מקור הל"מ הם: **בעא** מיניה רבה מרב הונא ול"ג רבא שלא ראה רב הונא מעולם דביום שמת רב יהודה נולד רבא. וכתוב בכתב רב שרירא דרב יהודה מלך אחר רב הונא ב' שנים. וכן יש להביא ראיה מההיא דאמרינן בפ' בתרא דמועד קטן גברא רבה כרב יהודה ליתא דלישרי לך זיל גבי נשיאה ורב הונא היה גדול מרב יהודה כדאמרינן ריש פרק בתרא דקידושין ובפ' בתרא דגיטין תנן בעא מיניה שמואל מרב הונא: **הרואה** קרי בקיסם חלול ולא נקט שפופרת משום דפי האמה דחוק הוא ותיפוק לי דהוא עצמו אינו מטמא אלא בחתימת פי האמה דבעינן שיצא בדוחק כדי שיגע בראש פי האמה בגלוי דלא ליהוי מגע בית הסתרים והא דתנן לקמן פרק יוצא דופן ומטמאין בכל שהן מוקי לה רב הונא בנוגע בה ולא בעי לשנויי דמתניתין דלקמן ורב הונא דהכא כר' נתן דאמר התם בגמרא דזב צריך בחתימת פי האמה ואמרינן בפסחים דה"ה לבעל קרי דאיתקש לזב דא"כ היכי דייק הכא למימר דנוגע הוי דהא דבעי ר' נתן בחתימת פי האמה לאו משום דנוגע הוי אלא משום דבעי שיעור כחתימת פי האמה ואכתי תיקשי לך היכי דייק מינה דנוגע הוי דילמא הא דבעי בחתימת פי האמה היינו משום דס"ל כר' נתן וי"ל דא"כ מאי קא"ל רב הונא לרבה ותיפוק לי וכו' והלא דרך קיסם יכול לראות קרי הרבה יותר מחתימת פי האמה: **למימרא** דנוגע הוי ותימה למה לי דכתב רחמנא רואה כלל הא הוי בכלל נוגע בקרא וי"ל משום שיש דברים שרואה חמור מנוגע כגון לענין שילוח מחנות דבעל

תוס' הרא"ש (המשך)

קרי משולח הוא לשתי מחנות כדאיתא פרק אלו דברים וע"י שנכתב מרבינן ליה מוזב וכל זב לרבות בעל קרי וא"ת הא דדרשינן לקרא בפ' יוצא דופן או איש לרבות את הנוגע למה לי תיפוק לי מוהבגד אשר יהיה עליו שכבת זרע וי"ל דאדם מבגדים לא ילפי' כדאיתא בפ"א דב"ב ובהכי מיתרצא נמי פירכא קמייתא. וא"ת וניגמר מדאחמור רחמנא בבעלי קריין לענין שילוח מחנות אלמא רואה הוי דהא גבי פולטת שכבת זרע משמע בפ' יוצא דופן דהוה אמרינן דרואה הויא מדאחמור רחמנא אבעלי קריין בסיני אי לאו משום דסיני חידוש הוא דהא זבין ומצורעין חמירי ולא חמיר בהו רחמנא וי"ל דמ"מ הואיל מדאחמור לענין בעל קרי. וא"ה לא אמרינן דפולטת רואה הויא גם לענין שאר בעל קרי אם החמיר עליו שלא יכנס במקום קדוש לא גמרינן מיניה דרואה הויא ועי"ל דילפינן בעל קרי דנוגע הוי משום דאיתקש לנוגע דמרבינן נוגע מדכתיב או איש ועוד דאיתקש נמי לשרץ בההוא קרא גופיה: **אלא** מעתה אל יסתור בזיבה. תימה תיקשי ליה מתניתין טובא דקסבר דנוגע הוי דתנן בריש מס' כלים אבות הטומאות השרץ וש"ז ולא חשיב בעל קרי ועוד תנן במס' זבין ומייתי לה בפ' אלו דברים בעל קרי כמגע שרץ אלמא נוגע הוי מדלא הוי אלא ראשון וצ"ל דאפילו אי אמרינן רואה הוי לא הוי אב הטומאה ונפקא מינה דרואה הוי דמטמא מבפנים בלא נגיעה מבחוץ. ומיהו קשה דאפילו פולטת ש"ז אמרינן לקמן פ' יוצא דופן לרבנן דר' שמעון דמטמאה בפנים כבחוץ משום דרואה הויא ואפילו ר' שמעון לא פליג אלא בפולטת אבל בבעל קרי לא אשכחן דפליגי וי"ל דאפילו לרבנן דוקא פולטת דמרבי לה מקרא כדאיתא לקמן בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוץ אין לי אלא נדה זבה מנין ת"ל זובה ופולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה אבל בעל קרי אפילו לרבנן נוגע הוי כיון דאינו מטמא אלא בחוץ והא דאמר ר' אלעזר בר' שמעון בפ' יוצא דופן לרואה במשהו ולנוגע בכעדשה אע"ג דקא מפליג בין נוגע לרואה א"ה בעל קרי לא הוי רואה אלא נוגע והא דמטמא במשהו מקרא יליף לה התם: **אף** ש"ז נמי סותרת. משמע דאי לאו קרא לא סתרא אע"ג דלא אפשר לה בלא צחצוחי זיבה וקשה דבסוף כיצד הרגל א"ר יהושע ש"ז של זב מטמא במשא לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה ואמאי לא מצרכינן התם קרא כי הכא וליכא למימר דמהכא ילפינן דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה מדסתרא כמו זיבה דהא מילתא דתליא בסברא הוא ולא בעיא קרא כדאמרינן בבעל קרי שלא הטיל מים וביבמה שרקקה דם. וא"ה בעי קרא דסתרא בזיבה לענין משא אמאי לא מצריך קרא ור"ת תירץ דמיירי התם ביום שראתה זיבה ראה קרי מטמא במשא לפי שיש רוב זיבות בעין הלכך לא בעי קרא וכיוצא בזה מצינן בתחילת מס' זבין ברואה קרי בשני ובשלישי לספירתו ב"ש אומרים סתר הימים שלפניו ובה"א לא סתר אלא יומו ומודים ברואה ברביעי שלא סתר אלא יומו והיינו טעמא דב"ש דבשני ובשלישי אי אפשר בלא זיבות הרבה בעין ועי"ל דהכא לא איצטריך קרא אלא למימר דאינה סותרת כל ז' ואי לאו קרא היה סותר כל ז' משום דאי אפשר בלא צחצוחי